

เอกสารองค์ความรู้ชุด

“การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้อง
เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ 25/2561
ISBN 978-616-270-170-2

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารองค์ความรู้ชุด
“การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”

ข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้อง
เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

371.2 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 ข ข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย / กรุงเทพฯ : 2561.
32 หน้า
ISBN : 978-616-270-170-2
1. ข้อเสนอวินัย 2. วินัยสถานศึกษา 3. ชื่อเรื่อง

ข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 25/2561

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2561

จำนวน 1,000 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2668-7974 หรือ 0-2668-07123 ต่อ 2516, 2560
โทรสาร 0-2243-1129
Web site: <http://www.onec.go.th>

พิมพ์ที่ บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
90/6 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 34/1
ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงอรุณอมรินทร์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2424-3249 0-2424-3252
โทรสาร 0-2424-3249 0-2424-3252

คำนำ

การเสริมสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ จำเป็นต้องเริ่มต้นตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัยและต่อเนื่องถึงวัยเรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ คิดอย่างมีเหตุผล ตามลำดับของการพัฒนาการของแต่ละ ช่วงวัย ทุกสถาบันในสังคมจึงมีบทบาทในการปลูกฝัง การมีวินัยแก่คนในชาติ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการเมืองและการปกครอง สื่อมวลชน องค์กรอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้าง วินัยให้เกิดขึ้นกับคนทุกวัยที่จะต้องปลูกฝังเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียนให้เกิดคุณลักษณะนิสัยที่ พึงประสงค์ มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย เคารพกติกาของสังคม โดยไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนโยบายการศึกษา เห็นความสำคัญของการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้สนับสนุน ให้มหาวิทยาลัยนครพนม โดย รศ.ดร.มนตรี แย้มกสิกร และคณะ ทำการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ ชุด “การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ทำให้ได้รายงานเอกสาร ชุดองค์ความรู้ จำนวน 8 เล่ม ประกอบด้วย 1. บทสรุปสำหรับผู้บริหารในเอกสารองค์ความรู้ “การเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” 2. รายงานผลการสังเคราะห์ ผลการวิจัยและพัฒนารูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. สภาพและปัจจัยในการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในบริบทของ ประเทศไทย 4. รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประเทศญี่ปุ่น 5. รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม 6. รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศเกาหลีใต้ 7. รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และ 8. ข้อเสนอ เิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องเหมาะสม กับบริบทสังคมไทย

สำหรับเอกสาร เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย เป็นการนำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัย ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ประกอบด้วย ปณิธาน หลักการ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ ผลลัพธ์ ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับกำหนดนโยบาย ระดับจังหวัดหรือพื้นที่ และหน่วยงานระดับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานฯ คาดหวังว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทางการศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานฯ ขอขอบคุณคณะนักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนในการดำเนินการให้เอกสารฉบับนี้สำเร็จลุล่วง จนสามารถเผยแพร่ ไปยังสถานศึกษาและสาธารณชนในวงกว้าง

(นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์)
เลขาธิการสภาการศึกษา

คำนำคณะผู้วิจัย

เอกสารฉบับนี้ เป็นการนำเสนอ ข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย ประกอบด้วย ปณิธาน หลักการ/ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ ผลลัพธ์/ ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับกำหนดนโยบาย/ ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับนโยบายระดับจังหวัดหรือพื้นที่/ ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับสถานศึกษา และหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

คณะผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัย จะสามารถนำไปใช้ในการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ด้านการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษา ในภาพรวมของประเทศ และจะใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาในระดับการศึกษา ทุกระดับ นำไปวางแผนพัฒนานักเรียนให้มีวินัยต่อไป

มหาวิทยาลัยนครพนม

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย สามารถนำไปใช้ในการกำหนดทิศทางการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยรายละเอียด

ปณิธานและหลักการ

ปณิธานและหลักการหลายประการ สามารถมีบทบาทสำคัญในการนำไปสู่การบริหารจัดการพฤติกรรมของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีผลอย่างยั่งยืน ดังนี้

1. การสร้างการแสดงออกอย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะของนักเรียน ควรถูกกำหนดด้วยหลักเหตุผลและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยสิ่งที่จะต้องคำนึง คือนักเรียนเลือกที่จะปฏิบัติในหนทางหนึ่ง ๆ บนพื้นฐานของกรอบความคิดของนักเรียนที่เชื่อว่าเป็นหนทางที่ดีที่สุด เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในบริบทของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โรงเรียนจึงมีหน้าที่สำคัญในการสั่งสอนนักเรียนให้มีทักษะในการตัดสินใจเลือกประพฤติต่อเหตุการณ์ในทางที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้นักเรียนตระหนักว่าการปฏิบัติต่าง ๆ ของนักเรียนต่อเหตุการณ์ใด ๆ จะต้องมาจากการไตร่ตรองที่ดีแล้ว และการปฏิบัติหรือประพฤตินั้นแตกต่างสามารถส่งผลที่แตกต่างกันได้ โดยส่วนใหญ่ นักเรียนที่รู้จักการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองอย่างมีความรับผิดชอบ มักจะไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่จะสร้างปัญหาต่อการเรียนของตน

2. ระเบียบการประพฤตินี้จะต้องมีความชัดเจน กล่าวคือ มาตรการที่จะดำเนินการต่อการประพฤติใด ๆ จะต้องไม่ใช่ความรุนแรง และสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติตามแผนนโยบายของหน่วยงานระดับนโยบาย และอยู่ในกรอบของความคาดหมายของชุมชนในวงกว้าง ทั้งนี้เมื่อกล่าวถึงมาตรการที่ไม่ใช่ความรุนแรง มีความจำกัดความทั้งด้านความรุนแรงทางร่างกาย อารมณ์ และคำพูด

3. บุคคลทุกคน ทุกกลุ่มจะต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันด้วยความเคารพ ความหลากหลายของอัตลักษณ์ในชุมชนจะต้องได้รับการยอมรับ โรงเรียนจะต้องคำนึงเสมอว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้และเข้าสังคมในระดับที่ไม่เท่ากัน ซึ่งการออกแบบมาตรการต่าง ๆ ต่อความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของ

นักเรียนแต่ละคนด้วย เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องศึกษาสาเหตุของปัญหาที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งนำมาซึ่งวิธีที่จะปรับปรุงพฤติกรรมนั้น ๆ ของนักเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน วิธีที่ใช้ในการแก้ปัญหา อาจจะคำนึงถึงการพิจารณาปรับแก้รูปแบบและโครงสร้างของโรงเรียน ห้องเรียน หรือ หลักสูตร

4. ทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง โดยทักษะความรับผิดชอบจะต้องได้รับการสอนในทุกส่วนของหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนจะต้องตระหนักว่าทักษะการมีความรับผิดชอบต่อความประพฤติ เป็นสิ่งที่สอนได้และขึ้นอยู่กับโอกาสของนักเรียนแต่ละคนที่จะได้รับการฝึกฝนให้มีความประพฤติที่เหมาะสม เพราะนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถที่จะเข้าใจถึงความหมายระหว่างสิทธิและความรับผิดชอบในระดับที่แตกต่างกัน

5. ทุกความประพฤติมีผลต่อโอกาสในอนาคตทั้งสิ้น โดยการเพิ่มระดับความรับผิดชอบของนักเรียน ก็จะสามารถเพิ่มโอกาสของนักเรียนในอนาคตได้ ซึ่งบุคลากรจะต้องทุ่มเทเวลา ความสนใจ และความสำคัญกับความประพฤติที่มีความรับผิดชอบมากกว่าความประพฤติที่ไร้ความรับผิดชอบ

6. ความร่วมมือระหว่างบุคลากร นักเรียน และครอบครัว โดยโรงเรียนจะต้องมีหน้าที่ในการริเริ่มการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

7. บุคลากรจะต้องมีโอกาสได้รับการพัฒนาทักษะ เพื่อบริหารจัดการพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเหมาะสม

8. เป้าหมายการพัฒนา นักเรียน ควรคำนึงถึงประเด็นของการช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) ด้วยมุมมองและทัศนคติเชิงบวก มุ่งสร้างวัฒนธรรมให้นักเรียนมีทัศนคติยอมรับนับถือบุคคลอื่น และให้เกียรติยอมรับนับถือระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน และมุ่งพัฒนาศักยภาพการดำเนินชีวิตของนักเรียนในการเอาชนะปัญหาอุปสรรค ที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และปัญหาจากการทำงาน

9. ทัศนคติของครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีฐานการคิดและการปฏิบัติจากความเชื่อมั่นว่านักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้ จะต้องมีความรัก ความปรารถนาดี มีความมุ่งมั่น อดทน ที่จะพยายามกระทำการเพื่อทำให้ศิษย์ได้รับการพัฒนาโดยสมบูรณ์ในทุกด้าน

วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ และผลลัพธ์

วัตถุประสงค์ของนโยบายด้านระเบียบวินัยของโรงเรียน คือ การสรรสร้างชุมชนที่ปลอดภัยและส่งเสริม การเรียนรู้ ที่จะส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับสถานะปัจจุบันของโรงเรียน และจะต้องพิจารณาต่อไปถึงวิธีการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมียุทธศาสตร์ที่จะเป็นเข็มทิศนำทางไปสู่การปฏิบัติ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒनावินัยนักเรียน

วัตถุประสงค์	ยุทธศาสตร์	ผลลัพธ์
<p>ประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาไปสู่ความสำเร็จของนักเรียนทุกคนและสามารถคงไว้ซึ่งความสำเร็จนั้น 2. การสอนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการทำของตนเอง 3. การส่งเสริมการตระหนักและเคารพสิทธิของสมาชิกทุกคนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 4. การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อบริหารจัดการระเบียบวินัยของนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถและประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียนพัฒนามากขึ้น 2. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในโรงเรียนพัฒนาบนพื้นฐานของความเคารพซึ่งกันและกัน 3. นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม 4. สิทธิของสมาชิกทุกคนในชุมชนได้รับการส่งเสริม 5. ชุมชนและโรงเรียนยกย่องความประพฤติที่เหมาะสมและอยู่ในระเบียบวินัย 6. นักเรียนที่ประสบปัญหาด้านความประพฤติที่ไม่เหมาะสม/ ผิดระเบียบได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างเหมาะสม 7. แผนการพัฒนานักเรียนได้รับความร่วมมือในการรกร่างจากโรงเรียน นักเรียนและครอบครัว 8. สถาบันบริการด้านการศึกษาต่าง ๆ ของชุมชน เห็นพ้องถึงปณิธาน ความคาดหวัง และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับกำหนดนโยบาย

1. หน่วยงานที่กำหนดนโยบายทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องมีความชัดเจนในการกำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน และต้องมีความเข้มข้น จริงจัง มีระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อการปรับปรุงนโยบายอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา
2. การพัฒนาบุคลากรที่จะมาเป็นกำลังหลักในการพัฒนาวินัยนักเรียนอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง จะเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะนำสู่ความสำเร็จได้
4. การพัฒนาผู้บริหารระดับสถานศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมีความผูกพัน มุ่งมั่น ศรัทธาต่อการพัฒนาวินัยนักเรียน จะเป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนาวินัยนักเรียนสำเร็จได้
5. การส่งเสริมให้มีกิจกรรมการถอดบทเรียนแบบปฏิบัติที่ดี (Best practice) เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาวินัยนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นการส่งสมองค์ความรู้ นำไปสู่การเผยแพร่ เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา

ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับนโยบาย ระดับจังหวัด/ พื้นที่

1. ภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการสร้างวินัยนักเรียน จะเป็นตัวส่งสัญญาณที่กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังและเข้มข้นระดับชั้นเรียนได้มากที่สุด
2. การให้การศึกษแก่ครอบครัว จะเป็นตัวสะท้อนคุณภาพและระบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ต้องมีส่วนกระตุ้นและส่งสัญญาณความต้องการการเสริมสร้างวินัย ไปยังครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างจริงจัง เข้มข้นและต่อเนื่อง
4. คณะกรรมการการศึกษาจังหวัด ควรมีการกำหนดเป้าหมายด้านวินัยนักเรียน ที่เป็นคุณลักษณะร่วมของทั้งจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละจังหวัด และเป็นสิ่งที่สนองต่อการพัฒนาคุณภาพคนเพื่อตอบสนองการมีงานทำในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันด้วย
5. ควรจะเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียน มีอิสระในการออกแบบกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยเน้นการใช้กระบวนการชุมชนเรียนรู้วิชาชีพร่วมกัน
6. ต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลกระบวนการพัฒนาวินัยนักเรียน แต่มีลักษณะเป็นการประเมินเพื่อการพัฒนามากกว่าเป็นการประเมินเพื่อการตัดสินผล

ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับสถานศึกษา

1. ครูประจำชั้นเป็นปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จเบื้องต้น
2. สังคมเพื่อนในชั้นเรียนมีส่วนสร้างคามมีวินัยในนักเรียน การมีเพื่อนที่มีความคิดที่ถูกต้อง มีการนำพาไปในทางที่ดี จะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาวินัย
3. การสร้างเงื่อนไขหรือสร้างแรงจูงใจ สร้างกลยุทธ์ให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง หรือสมาชิกในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ จะเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่จะสร้างเกราะคุ้มกันและสร้างวินัยนักเรียนได้ดีที่สุด
4. การสร้างความตระหนักและสร้างเป้าหมายการมีวินัยนักเรียน ด้วยการให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการการเสริมสร้างวินัยร่วมด้วย โดยเฉพาะครูในระดับปฐมวัยจนถึงระดับประถมศึกษา เป็นระยะการก่อตัวของการสร้างบุคลิกภาพของนักเรียนในอนาคต
5. การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยการให้การสร้างวินัยนักเรียน เป็นเป้าหมายที่ต้องกำหนดให้ครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องดำเนินการ โดยต้องถือเป็นนโยบายสำคัญของทุกโรงเรียน
6. ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องจัดระบบการถอดบทเรียนระหว่างครูในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน เพื่อค้นหาวิธีการปฏิบัติที่ดีของแต่ละโรงเรียน และภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างกัน
7. ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องมีการพัฒนานวัตกรรมการสร้างวินัยนักเรียนให้เป็นนโยบายสำคัญ เพราะการมีวินัย ถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักเรียน
8. ครูประจำชั้นระดับประถมศึกษา เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียนมากที่สุด เพราะนักเรียนวัยประถมศึกษาตอนต้น จะเป็นวัยที่เริ่มก่อตัวของบุคลิกภาพ และหากได้มีความร่วมมือที่เข้มแข็งกับครอบครัวด้วย จะยิ่งทำให้การสร้างวินัยนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
9. โรงเรียนจะต้องมุ่งเน้นที่จะสร้างโอกาสและสนับสนุนนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องคำนึงถึงพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก หลักสูตรการเรียนการสอนจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้
10. โรงเรียนมีหน้าที่บริหารแนวทางและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ในเชิงบวกให้กับนักเรียนทุกคน
11. ในการรับมือกับปัญหาของนักเรียน จะต้องดำเนินไปด้วยความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และครอบครัว ร่วมมือกันสังเกตการณ์ รับรู้ถึงพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียน ให้อยู่ในระเบียบ กติกา และข้อบังคับของโรงเรียน ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยระเบียบวินัยของโรงเรียน

12. โรงเรียนมีหน้าที่เสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียนให้มีจิตสำนึก รับผิดชอบ ในการกระทำของตนเอง บริหารจัดการและกำกับดูแลสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งรวมไปถึงการดูแลการละเมิดสิทธิทางเพศ การรังแก เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ ของการเคารพสิทธิของผู้อื่นในสังคม

13. โรงเรียนจะต้องพิจารณามาตรการลงโทษต่อการละเมิดระเบียบ กติกา ข้อบังคับ หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และเป็นธรรมสำหรับทุกคน

14. สร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีกับสังคมและชุมชนรอบข้าง โดยที่โรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีหน้าที่ทำงานร่วมกับชุมชนที่จะได้รับผลกระทบจากการอบรมนักเรียน โดยตรง โรงเรียนควรมีนโยบาย ที่สนับสนุนให้ชุมชนรอบด้านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและ ตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ และวางแผนการพัฒนานักเรียนร่วมกัน

15. แผนการพัฒนานักเรียน คือ แผนที่จัดทำขึ้นผ่านการหารือระหว่างคณาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และแบบอย่างความ ประพฤติที่เหมาะสมของนักเรียน อาจจะทำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนการเรียนส่วนบุคคล เช่น แผนการศึกษารายบุคคล หรือแผนการศึกษาที่ผ่านการหารือแล้ว เป็นต้น ซึ่งจะต้องมี ความยืดหยุ่นและเหมาะสม สามารถปรับใช้ได้กับยุทธศาสตร์ที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบท ของโรงเรียน

หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน

1. พัฒนา นำแผนไปปฏิบัติ และประเมินระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานระดับนโยบาย ผ่านการหารือกับสมาชิกของโรงเรียนและ กรรมการบริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

2. กำกับดูแลระเบียบ ข้อบังคับ ด้านวินัยสำหรับนักเรียน ให้สมาชิกทุกคนเข้าใจถึง ระเบียบวินัยของโรงเรียน และแจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการมีบทบาทต่อการดำเนินนโยบายด้าน ระเบียบวินัยในโรงเรียน

3. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลสามารถเข้าถึงข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับนโยบายระเบียบ และข้อบังคับของโรงเรียน

4. ตระหนักถึงสิทธิที่สามารถมีส่วนร่วมในการสนับสนุน หรือแสดงความคิดเห็นในเวที ที่เปิดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องที่เกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนในระดับห้องเรียนและโรงเรียน และให้โอกาสนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการ พฤติกรรมของตนเอง

5. ส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและคณาจารย์ เพื่อให้การดูแลระเบียบวินัยในนักเรียน ดำเนินไปในทางบวก
6. กำกับดูแลว่ามาตรการต่าง ๆ ของโรงเรียน จะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านเพศ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม สถานะทางครอบครัว และมาตรการนั้น ๆ จะต้องไม่จำกัดความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน
7. ส่งเสริมโครงการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพคณาจารย์และเจ้าหน้าที่

หน้าที่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน

1. สานสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและครอบครัว
2. สื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ชุมชนของโรงเรียนกำลังประสบ
3. มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการบริหารจัดการและประเมินระเบียบวินัยของนักเรียน
4. เรียนรู้วิธีการและหมั่นเพิ่มพูนความรู้ในการจัดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และเพื่อช่วยส่งเสริมการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน
5. ทำความเข้าใจในความคาดหวังของโรงเรียนเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
6. ให้การชื่นชมนักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบวินัย และพิจารณาถึงผลของการกระทำที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่มีผลกระทบต่อการสอน การเรียน และความปลอดภัยภายในโรงเรียน

หน้าที่ของครู

1. บริหารจัดการแผนการสอน ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนของนักเรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเอง
2. ตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาของนักเรียนแต่ละคน ทั้งด้านอารมณ์และทักษะทางสังคม โดยใช้วิธีการและสื่อการสอนที่หลากหลาย
3. ให้ผลการวิเคราะห์และผลประเมินเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน แก่นักเรียนและผู้ปกครองหรือผู้ดูแลรวมทั้งพยายามพัฒนารูปแบบการสอนบนพื้นฐานของผลการเรียนของนักเรียน

4. วางแผนและจัดตั้งยุทธศาสตร์ในการจัดการห้องเรียนที่มีความเหมาะสม โดยเปิดโอกาสการหารือระหว่างสมาชิกในห้องเรียน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักเรียนทุกคน คำนึงถึงข้อจำกัดของความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน สร้างและกำกับดูแลให้บรรยากาศในห้องเรียนปลอดภัย และมีความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

หน้าที่ของผู้ปกครองและผู้ดูแลนักเรียน

1. กำกับดูแลว่านักเรียนเข้าเรียนและคณาจารย์รับทราบ หากนักเรียนจะขาดเรียน
2. แจ้งให้โรงเรียนทราบถึงปัญหาทางด้านสุขภาพของนักเรียน หรือประเด็นอื่น ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการศึกษาตามระเบียบวินัยของโรงเรียน
3. ยอมรับนโยบายของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของนักเรียน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
คำนำคณะผู้วิจัย	(ค)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(ง)
สารบัญ	(ฉ)
ปณิธานและหลักการ	3
วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ และผลลัพธ์	6
ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับกำหนดนโยบาย	7
ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับนโยบาย ระดับจังหวัด/ พื้นที่	8
ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับสถานศึกษา	9
หน้าที่ของผู้อำนวยการโรงเรียน	13
หน้าที่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน	14
หน้าที่ของครู	14
หน้าที่ของผู้ปกครองและผู้ดูแลนักเรียน	15

ข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัย
ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสังคมไทย

ข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

รายงานผลการวิจัยชุดการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ศึกษาใคร่ขอเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย สามารถนำไปใช้ในการกำหนดทิศทางการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. ปณิธานและหลักการ
2. วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ และผลลัพธ์
3. ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับกำหนดนโยบาย
4. ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับนโยบายระดับจังหวัด/พื้นที่
5. ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับสถานศึกษา
6. หน้าที่ของผู้อำนวยการโรงเรียน
7. หน้าที่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน
8. หน้าที่ของครู
9. หน้าที่ของผู้ปกครองและผู้ดูแลนักเรียน

ปณิธานและหลักการ

ปณิธานและหลักการหลายประการ สามารถมีบทบาทสำคัญในการนำไปสู่การบริหารจัดการพฤติกรรมของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีผลอย่างยั่งยืน ดังนี้

1. การสร้างการแสดงผลออกอย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะของนักเรียน ทั้งนี้ พฤติกรรมที่ได้กำหนดว่าเป็นแบบอย่างที่ดี ควรถูกกำหนดด้วยหลักเหตุผลและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยในบางกรณี การตัดสินใจเลือกพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของนักเรียนอาจจะไม่ได้มาจากดุลพินิจที่เหมาะสม ถึงแม้ว่านักเรียนจะคิดว่าเป็นการเลือกแนวทางการแสดงออกที่ดีแล้ว โดยสิ่งที่จะต้องคำนึงคือ นักเรียนเลือกที่จะปฏิบัติในหนทางหนึ่ง ๆ บนพื้นฐาน ของกรอบความคิดของนักเรียนที่เชื่อว่าเป็นหนทางที่ดีที่สุด เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในบริบทของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้โรงเรียนมีหน้าที่สำคัญในการส่งสอนนักเรียนให้มีทักษะที่จะทำให้ นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกประพฤติต่อเหตุการณ์ในทางที่เหมาะสมที่สุด เพื่อให้ นักเรียน

ตระหนักว่าการปฏิบัติต่าง ๆ ของนักเรียนต่อเหตุการณ์ใด ๆ จะต้องมาจากการไตร่ตรองที่ดีแล้ว และการปฏิบัติหรือประพฤตินี้แตกต่างสามารถส่งผลที่แตกต่างกันได้ โดยส่วนใหญ่ นักเรียนที่รู้จักการตอบสนองต่อความต้องการของตนเองอย่างมีความรับผิดชอบ มักจะไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่จะสร้างปัญหาต่อการเรียนของตน ทั้งนี้ เมื่อกล่าวถึงการประพฤตินั้น ไม่ว่าจะเป็นการประพฤติที่แสดงออกอย่างรุนแรงหรือการประพฤติที่เลือกที่จะเพิกเฉย ก็สามารถมีผลกระทบต่อการเรียนได้ทั้งสิ้น และอาจหมายถึงการประพฤติที่ไม่มีความรับผิดชอบ ทั้งนี้ บางสถานการณ์อาจจะจำกัดทางเลือกของการประพฤติต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียน แต่ไม่ได้จำกัดความจำเป็นของการมีความรับผิดชอบต่อการกระทำนั้น ๆ ที่นักเรียนเลือกปฏิบัติในทุกกรณี

2. ระเบียบการประพฤติจะต้องมีความชัดเจน กล่าวคือ มาตรการที่จะดำเนินการต่อ การประพฤติใด ๆ จะต้องไม่ใช่ความรุนแรง และสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติตามแนวนโยบายของหน่วยงานระดับนโยบาย และอยู่ในกรอบของความคาดหวังของชุมชนในวงกว้าง ทั้งนี้ เมื่อกล่าวถึงมาตรการที่ไม่ใช่ความรุนแรง มีความจำกัดความทั้งด้านความรุนแรงทางร่างกาย อารมณ์ และคำพูด

3. เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่ภายในรั้วโรงเรียนนั้น บุคคลทุกคนและกลุ่มคนทุกกลุ่ม จะต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันด้วยความเคารพ รวมทั้งความหลากหลายของอัตลักษณ์ ในชุมชนจะต้องได้รับการยอมรับ นอกจากนี้ โรงเรียนจะต้องคำนึงเสมอว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้และเข้าสังคมในระดับที่ไม่เท่ากัน กล่าวคือ ในการออกแบบมาตรการต่าง ๆ ต่อความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนด้วย นอกจากนี้ ระดับความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ไม่มีความรับผิดชอบ หรือการประพฤติต่อต้านของนักเรียน สามารถบ่งบอกได้ถึงว่า นักเรียนยังต้องได้รับการสั่งสอน การฝึก การสนับสนุน หรือการได้รับการปรึกษามากขึ้นหรือไม่ ซึ่งเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องศึกษาสาเหตุของปัญหาที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งนำมาซึ่งวิธีที่จะปรับปรุงพฤติกรรมนั้น ๆ ของนักเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ วิธีที่ใช้ในการแก้ปัญหา อาจจะคำนึงไปถึงการพิจารณาปรับแก้รูปแบบและโครงสร้างของโรงเรียน ห้องเรียน หรือ หลักสูตร

4. ทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง โดยความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ จะต้องนิยามมาจากความเข้าใจที่ตรงกันของชุมชน โดยทักษะความรับผิดชอบ จะต้องได้รับการบ่มสอนในทุกส่วนของหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนจะต้องตระหนักว่า ทักษะการมีความรับผิดชอบต่อการประพฤตินั้น เป็นสิ่งที่สอนได้และขึ้นอยู่กับโอกาสของนักเรียนแต่ละคนที่จะได้รับการฝึกฝนให้มีความประพฤติที่เหมาะสม ทั้งนี้ นักเรียนมักจะเรียนรู้ที่จะมี

ความรับผิดชอบ หากได้รับประสบการณ์ที่ทำให้นักเรียนอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจที่จะต้องปฏิบัติต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ และถูกเน้นย้ำเสมอว่าทุกการเลือกปฏิบัติในทางหนึ่ง ๆ จะมีผลตามมาเสมอ และเป็นความรับผิดชอบของนักเรียนต่อผลของการกระทำนั้น ๆ นอกจากนี้ โรงเรียนจำเป็นต้องคำนึงว่า นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถที่จะเข้าใจถึงความหมายระหว่างสิทธิและความรับผิดชอบในระดับที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ สำหรับนักเรียนพิเศษ การกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมสำหรับการจัดการพฤติกรรมที่เหมาะสม จะต้องได้รับการพิจารณาในกรอบของการวางแผนหลักสูตรที่ผ่านการหารือแล้ว (Negotiated curriculum plan)

5. ทุกความประพฤตินี้ผลต่อโอกาสในอนาคตทั้งสิ้น โดยการเพิ่มระดับความรับผิดชอบของนักเรียน ก็สามารถเพิ่มโอกาสของนักเรียนในอนาคต ด้วยเหตุนี้ เพื่อส่งเสริมการมีความรับผิดชอบต่อความประพฤติของตนเอง บุคลากรจะต้องทุ่มเทเวลา ความสนใจ และความสำคัญกับความประพฤติที่มีความรับผิดชอบมากกว่าความประพฤติที่ไร้ความรับผิดชอบ ซึ่งความใส่ใจนี้ควรที่จะสะท้อนอยู่ในทุกองค์ประกอบของโรงเรียน ทั้งเนื้อหาของหลักสูตรการเรียนการสอน การส่งสาร และการประเมินการนำไปปฏิบัติ รวมถึงการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในวงกว้าง ในขณะเดียวกัน ความประพฤติที่ไม่มีความรับผิดชอบก็สามารถลดโอกาสในอนาคตของนักเรียนได้เช่นกัน ดังนั้น มาตรการรับมือกับความประพฤติที่ไม่เหมาะสมจะต้องช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ ที่จะสามารถประพฤติในทางที่จะมีความรับผิดชอบมากขึ้นในอนาคต และนอกจากการที่โรงเรียนต้องตระหนักถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละโรงเรียน ก็จะต้องคำนึงว่าการดำเนินมาตรการใด ๆ จะต้องดำเนินบนพื้นฐานเดียวกันและโปร่งใส โดยต้องเคารพสิทธิและหน้าที่ของครูที่จะสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสิทธิของนักเรียนที่จะต้องได้รับการเรียนรู้ และเหนือสิ่งอื่นใด มาตรการลงโทษใด ๆ จะต้องไม่รุนแรง มีเหตุมีผล มีความเกี่ยวข้องกับความประพฤติของนักเรียน และได้รับการปรึกษาหารือในส่วนหนึ่งของระเบียบความประพฤติของโรงเรียน

6. ความร่วมมือระหว่างบุคลากร นักเรียน และครอบครัวเป็นสิ่งจำเป็น ถ้าหากจะส่งเสริมสังคมของโรงเรียนที่ปลอดภัย ใสใจ เป็นระเบียบ และมีประสิทธิผล และหากประสงค์ที่จะเสริมสร้างทักษะความรับผิดชอบต่อให้นักเรียน โดยการดำเนินการทุกระบบของโรงเรียน (Whole school approach) สำหรับการจัดการพฤติกรรมนักเรียน จะทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง โดยชุมชนโรงเรียนจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วน ในการกำหนดคุณค่าและแบบอย่างความประพฤติที่ดีของนักเรียนร่วมกับชุมชน รวมทั้งทำความเข้าใจในความคาดหวัง และมาตรการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจะสามารถดำเนินได้ และจะต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ โดยโรงเรียนจะต้องมีหน้าที่ในการริเริ่มการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วน

7. บุคลากรจะต้องมีโอกาสได้รับการพัฒนาทักษะเพื่อบริหารจัดการพฤติกรรมของนักเรียน โดยบุคลากรที่เข้าใจถึงรูปแบบการบริหารที่หลากหลายและได้รับการสนับสนุนในการนำรูปแบบนั้น ๆ ไปปฏิบัติ มีแนวโน้มที่จะสามารถพัฒนาระเบียบของโรงเรียนที่เหมาะสมและช่วยเหลือนักเรียนและครอบครัวในการตัดสินใจเลือกในการปฏิบัติต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

8. เป้าหมายการพัฒนาให้นักเรียน ควรคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

8.1 มุ่งช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) ด้วยมุมมองและทัศนคติเชิงบวก

8.2 มุ่งสร้างวัฒนธรรมให้นักเรียนมีทัศนคติยอมรับนับถือบุคคลอื่น และให้เกียรติยอมรับนับถือระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกันเอง

8.3 มุ่งพัฒนาศักยภาพการดำเนินชีวิตของนักเรียน ในการเอาชนะปัญหาอุปสรรคที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาและปัญหาจากการทำงาน

9. ทัศนคติของครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีฐานการคิดและการปฏิบัติ ดังนี้

9.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษา จะต้องมีความเชื่อมั่นว่านักเรียนทุกคนสามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้ แต่นักเรียนแต่ละคนจะมีความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านสังคม อารมณ์ สติปัญญาและร่างกาย

9.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา จะต้องมีความรัก ความปรารถนาดี มีความมุ่งมั่น อดทน ที่จะพยายามกระทำการเพื่อทำให้ศิษย์ได้รับการพัฒนาโดยสมบูรณ์ในทุกด้าน

วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ และผลลัพธ์

วัตถุประสงค์ของนโยบายด้านระเบียบวินัยของโรงเรียน คือ การสรรสร้างชุมชนที่ปลอดภัยและส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับสถานะปัจจุบันของโรงเรียน และจะต้องพิจารณาต่อไปถึงวิธีการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมียุทธศาสตร์ที่จะเป็นเข็มทิศนำทางไปสู่การปฏิบัติ ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ยุทธศาสตร์การพัฒनावินัยนักเรียน

วัตถุประสงค์	ยุทธศาสตร์	ผลลัพธ์
ประสพการณ์ การเรียนรู้ ที่พึงประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ ของนักเรียนทุกคนและสามารถ คงไว้ซึ่งความสำเร็จนั้น 2. การสอนให้นักเรียน มีความรับผิดชอบต่อการกระทำ ของตนเอง 3. การส่งเสริมการตระหนักและ เคารพสิทธิของสมาชิกทุกคน ในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 4. การสร้างเครือข่ายและ ความร่วมมือกับทุกภาคส่วน เพื่อบริหารจัดการระเบียบวินัย ของนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถและประสิทธิภาพในการเรียน ของนักเรียนพัฒนามากขึ้น 2. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในโรงเรียนพัฒนา บนพื้นฐานของความเคารพซึ่งกันและกัน 3. นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญ ของความรับผิดชอบต่อสังคม 4. สิทธิของสมาชิกทุกคนในชุมชน ได้รับการส่งเสริม 5. ชุมชนและโรงเรียนยกย่องความประพฤติ ที่เหมาะสมและอยู่ในระเบียบวินัย 6. นักเรียนที่ประสบปัญหาด้านความประพฤติ ที่ไม่เหมาะสม/ ผิดระเบียบ ได้รับ การช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างเหมาะสม 7. แผนการพัฒนาให้นักเรียนได้รับความร่วมมือ ในการรกร่างจากโรงเรียน นักเรียน และครอบครัว 8. สถาบันบริการด้านการศึกษาต่าง ๆ ของชุมชน เห็นพ้องถึงปณิธาน ความคาดหวัง และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์

ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับกำหนดนโยบาย

1. การเสริมสร้างวินัยนักเรียน เป็นกระบวนการที่จำเป็นต้องอาศัยความชัดเจนและความต่อเนื่องเชิงนโยบายเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เงื่อนไขสำคัญ คือ การปลูกฝังจากการอบรมเลี้ยงดูระดับครอบครัว และการฝึกฝนเอาใจใส่อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยครูในระดับประถมศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่กำหนดนโยบายทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจำเป็นต้องมีความชัดเจนในการกำหนดเป็นนโยบายสำคัญ ใน การเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน และต้องมีความเข้มข้น จริงจัง มีระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงนโยบายอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา

2. ระบบการกำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องจากหน่วยระดับนโยบาย จะเป็นเงื่อนไขที่เป็นพลังในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง
3. การพัฒนาบุคลากรที่จะมาเป็นกำลังหลักในการพัฒนาวินัยนักเรียนอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง จะเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะนำสู่ความสำเร็จได้
4. การพัฒนาผู้บริหารระดับสถานศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมีความผูกพัน มุ่งมั่น ศรัทธาต่อการพัฒนาวินัยนักเรียน จะเป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนา วินัยนักเรียนสำเร็จได้
5. การส่งเสริมให้มีกิจกรรมการถอดบทเรียนแบบปฏิบัติที่ดี (Best practice) เพื่อ การส่งเสริมและพัฒนาวินัยนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นการสังสรรค์ความรู้ นำไปสู่ การเผยแพร่เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา

ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับนโยบาย ระดับจังหวัด/ พื้นที่

1. ภาวะการนำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการสร้างวินัยนักเรียน จะเป็นตัวส่งสัญญาณที่กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังและเข้มข้นระดับชั้นเรียนได้มากที่สุด
2. การให้การศึกษาแก่ครอบครัว เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะยังมีความแปรปรวน ของระดับการเลี้ยงดู ของแต่ละครอบครัวที่แตกต่างกันมาก โดยเฉพาะระดับการศึกษาและ เศรษฐฐานะของพ่อแม่ จะเป็นตัวสะท้อนคุณภาพและระบบการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน
3. ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปกครอง กรรมการ สถานศึกษา ต้องมีส่วนกระตุ้นและส่งสัญญาณความต้องการการเสริมสร้างวินัย ไปยังครูและ ผู้บริหารโรงเรียนอย่างจริงจัง เข้มข้นและต่อเนื่องตลอดเวลา
4. คณะกรรมการการศึกษาจังหวัด ควรจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายด้านวินัยนักเรียน ที่เป็นคุณลักษณะร่วมของทั้งจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละจังหวัด และเป็นสิ่งที่สนองตอบต่อ การพัฒนาคุณภาพคนเพื่อตอบสนองการมีงานทำในแต่ละพื้นที่ ที่แตกต่างกันด้วย
5. ควรจะเปิดโอกาสให้แต่ละโรงเรียน มีอิสระในการออกแบบกิจกรรมการเสริมสร้าง วินัยนักเรียน โดยเน้นการใช้กระบวนการชุมชนเรียนรู้วิชาชีพร่วมกัน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา ไปสู่การมีนวัตกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่เป็นการปฏิบัติดีของแต่ละโรงเรียน
6. ต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลกระบวนการพัฒนาวินัยนักเรียน แต่มี ลักษณะเป็นการประเมินเพื่อการพัฒนา มากกว่าเป็นการประเมินเพื่อการตัดสินผล

ข้อเสนอต่อหน่วยงานระดับสถานศึกษา

1. ครูประจำชั้นเป็นปัจจัยสำคัญอย่างที่สุด เพราะการดูแลนักเรียนอย่างเข้าใจ ใกล้ชิด ทุ่มเท เสียสละ ต่อเนื่อง โดยตั้งอยู่บนฐานของความปรารถนาดีเป็นที่ตั้งแบบ “กัดไม่ปล่อย” จะเป็นปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จเบื้องต้น
2. สังคมเพื่อนในชั้นเรียนเป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งที่จะมีส่วนสร้างควมมีวินัยในนักเรียนได้ เพราะบุคคลที่มีความเข้าใจ ใกล้ชิดกันมากที่สุด คือ เพื่อน ดังนั้น การมีเพื่อนที่มีความคิดที่ถูกต้อง มีการนำไปในทางที่ดี จะเป็นส่วนสำคัญมาก
3. การสร้างเงื่อนไขหรือสร้างแรงจูงใจ สร้างกลยุทธ์ให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือกับ ผู้ปกครอง หรือสมาชิกในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ จะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่จะสร้างเกราะคุ้มกันและสร้างวินัยนักเรียนได้ดีที่สุด
4. การสร้างความตระหนักและสร้างเป้าหมายการมีวินัยนักเรียน ด้วยการให้ครูจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ต้องบูรณาการเรื่องการเสริมสร้างวินัยไปด้วยอย่างพิถีพิถัน จริ่งจัง ในรายละเอียดอย่างต่อเนื่อง เข้มแข็ง โดยเฉพาะครูในระดับปฐมวัยจนถึงระดับประถมศึกษา เป็นระยะการก่อตัวของการสร้างบุคลิกภาพของนักเรียนในอนาคต
5. การสร้างชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ด้วยการให้การสร้างวินัยนักเรียน เป็นเป้าหมายที่ต้องกำหนดให้ครูทุกคนในโรงเรียนจะต้องดำเนินการ โดยต้องถือเป็นนโยบายสำคัญของทุกโรงเรียน
6. ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องจัดระบบการถอดบทเรียนระหว่างครูในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน เพื่อค้นหาวิธีการปฏิบัติของแต่ละโรงเรียน และภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างกัน
7. ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องมีการพัฒนานวัตกรรมการสร้างวินัยนักเรียนให้เป็นนโยบายสำคัญ เพราะการมีวินัยถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักเรียน
8. ครูประจำชั้นระดับประถมศึกษา เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียนมากที่สุด เพราะนักเรียนวัยประถมศึกษาตอนต้น จะเป็นวัยที่เริ่มก่อตัวของบุคลิกภาพ และหากได้มีความร่วมมือที่เข้มแข็งกับครอบครัวด้วย จะยิ่งทำให้การสร้างวินัยนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
9. โรงเรียนจะต้องมุ่งเน้นที่จะสร้างโอกาสและสนับสนุนนักเรียนให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องสร้างหลักประกันว่านักเรียนจะประสบความสำเร็จได้นั้น โรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้
 - 9.1 โรงเรียนจะต้องค้ำประกันเสมอว่า การจำกัดความหรือการวัดขีดความสำเร็จของนักเรียน จะต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน ดังนั้น หลักสูตรการเรียนการสอนจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้

9.2 การประเมินผลและกระบวนการรายงานผล จะให้ความสำคัญกับพัฒนาการ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก

10. โรงเรียนมีหน้าที่บริหารแนวทางและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ในเชิงบวกให้กับนักเรียนทุกคน

11. ในการรับมือกับปัญหาของนักเรียน จะต้องดำเนินไปด้วยความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และครอบครัว ซึ่งควรพิจารณาถึงจุดแข็งของนักเรียนที่กำลังประสบกับปัญหาและ มุ่งเน้นการสนับสนุนนักเรียนนั้น ๆ เป็นสำคัญ แต่ในขณะเดียวกัน ก็จะต้องเคารพสิทธิของ นักเรียนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน ให้ได้รับโอกาสในการเรียนรู้และให้ครูสามารถบริหารการเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

12. ครู นักเรียน และครอบครัว จะต้องร่วมมือกันในการสังเกตการณ์ รับรู้ถึงพฤติกรรม และพัฒนาการของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบ กติกา และข้อบังคับของโรงเรียน ตามที่กำหนดไว้ใน ระเบียบว่าด้วยระเบียบวินัยของโรงเรียน

13. โรงเรียนมีหน้าที่เสริมสร้างคุณลักษณะของนักเรียนให้มีจิตสำนึก รับผิดชอบใน การกระทำของตนเอง ซึ่งการจะเสริมสร้างคุณสมบัติด้านนี้ได้ นั้น ต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

13.1 นักเรียนจะต้องเข้าใจว่าพฤติกรรมต่าง ๆ คือการกระทำของบุคคลหนึ่ง ๆ ใน กรอบสังคมที่อาศัยอยู่ร่วมกัน

13.2 โรงเรียนมีหน้าที่กำหนดขอบเขตที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมวินัยในพฤติกรรม ต่าง ๆ ของนักเรียน

13.3 นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จะทำให้สามารถมีส่วนร่วมได้อย่าง แข็งขัน ในการพัฒนา

13.4 การนำมาปฏิบัติ การประเมิน และกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาระเบียบความประพฤติของโรงเรียน

13.5 ระเบียบว่าด้วยระเบียบวินัยนักเรียนของโรงเรียน จะต้องสะท้อนให้เห็นถึง การปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมและการหาความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

13.6 การเสริมสร้างจิตสำนึกต่อการมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง จะต้องได้รับการส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการมีความรับผิดชอบต่อสังคม

13.7 การสอนให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม จะต้องถูกสอดแทรกเข้าไป ในทุกองค์ประกอบของหลักสูตรการเรียนการสอน และทุกมิติของวิถีชีวิตในโรงเรียน

13.8 โรงเรียนจะอบรมและเสริมสร้างคุณลักษณะของความซื่อสัตย์ การรู้จัก กาลเทศะ การมีสัมมาคารวะและการอยู่ร่วมกันให้เกิดกับนักเรียน

13.9 นักเรียนสามารถเข้าถึงหน่วยสนับสนุนและ/หรือ สถาบันที่จะให้การสนับสนุนในการพัฒนาทักษะการมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

13.10 ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อสร้างสังคมและบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความใส่ใจซึ่งกันและกัน ปลอดภัยและมีระเบียบ รวมทั้งให้ความสำคัญกับสิทธิในการเรียนรู้ของนักเรียน และการสอนของครูโดยเพื่อการส่งเสริมสิทธิของทุกคนในโรงเรียนนั้น

14. โรงเรียนมีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการและกำกับดูแลสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ในโรงเรียน ซึ่งรวมถึงการดูแลการละเมิดสิทธิทางเพศ การรังแก เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเคารพสิทธิของผู้อื่นในสังคม

15. โรงเรียนจะต้องพิจารณามาตรการลงโทษต่อการละเมิดระเบียบ กติกา ข้อบังคับ หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงการดำเนินมาตรการดังกล่าวอย่างเป็นธรรมสำหรับทุกคน

16. หากนักเรียนไม่เชื่อฟังหรือปฏิบัติตามบทลงโทษที่กำหนด โรงเรียนสามารถดำเนินมาตรการพักการเรียนได้ (หากจำเป็น) เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน

17. การกำหนดระเบียบว่าด้วยวินัยนักเรียนของโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยการกำหนดระเบียบ กติกา ข้อบังคับต่าง ๆ จะต้องทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมและให้บทบาทของการดูแลความประพฤติของนักเรียน ด้วยการสร้างการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครอบครัว และครู โดยที่โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ซึ่งมีหน้าที่ทำงานร่วมกับชุมชนที่จะได้รับผลกระทบจากการอบรมนักเรียนโดยตรง จึงควรที่จะสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีกับสังคมและชุมชนรอบข้าง

18. โรงเรียนควรมีนโยบายเกี่ยวกับการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ที่สนับสนุนให้ชุมชนรอบด้านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ

19. โรงเรียนควรปรึกษารื้อกับชุมชนและให้โอกาสในการกำหนด การปรับแก้ และการนำไปปฏิบัติของระเบียบความประพฤติ

20. นักเรียน ครอบครัว ครู และชุมชน ควรทำงานร่วมกันเพื่อวางแผนการพัฒนานักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาวินัยนักเรียนเพื่อแก้ไขซึ่งยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ การพัฒนาวินัยนักเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีผลอย่างเป็นรูปธรรม

21. ต้องสร้างโอกาสให้ครู นักเรียนและครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดการพฤติกรรมที่เหมาะสมของนักเรียน โรงเรียนควรที่จะตรวจสอบให้แน่ชัดว่า ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าใจถึงความคาดหวังของโรงเรียน โดยวิธีการ ดังนี้

21.1 จัดการอภิปรายอย่างสม่ำเสมอกับชุมชนท้องถิ่น เพื่อชี้แจงและอธิบายถึง ทัศนคติและความคาดหวังของโรงเรียนให้เข้าใจ

21.2 ปรึกษาหารือและรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองและนักเรียน ต่อระเบียบ ความประพฤติ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

21.3 สื่อสารกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับข้อมูลเรื่องระเบียบปฏิบัติของโรงเรียน

21.4 ให้ผู้ปกครองและนักเรียนเห็นพ้องในการลงนามรับทราบถึงระเบียบปฏิบัติ ต่าง ๆ ของโรงเรียน ในส่วนหนึ่งของการสมัครเข้ารับการศึกษ

22. แผนการพัฒนา นักเรียน คือ แผนที่จัดทำขึ้นผ่านการหารือระหว่างคณาจารย์ ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และแบบอย่าง ความประพฤติที่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งแผนนี้อาจจะสามารถกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของ แผนการเรียนส่วนบุคคล อาทิ แผนการศึกษารายบุคคล หรือแผน การศึกษาที่ผ่านการหารือแล้ว โดยมีการจำกัดความดังนี้

22.1 อธิบายถึงแบบอย่างความประพฤติที่เหมาะสมของนักเรียนและเป้าหมายของ การเรียนรู้ รวมถึงอธิบายถึงกระบวนการที่จะนำไปสู่การสัมฤทธิ์ผลในเป้าหมายนั้นอย่างละเอียด

22.2 ได้รับการหารือและปรับแก้ ในฐานะส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนและ ไล่ออกจากโรงเรียน

22.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปรับแก้

22.4 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้ดูแลนักเรียน มีส่วนร่วมในการสนับสนุน นักเรียนและโรงเรียน ในกระบวนการปรับแก้แผนพัฒนา (หากมีการแก้)

22.5 เปรียบเสมือนการทบทวนหรือการต่อยอดแผนของแผนการศึกษาที่ได้รับการ ปรึกษาหารือแล้วสำหรับนักเรียนพิเศษ (Negotiated education plan for a student with disabilities) หรือแผนการศึกษา ส่วนบุคคล สำหรับนักเรียนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดย กระทรวงฯ (Individual Education Plan for a student under the Guardianship of the Minister) หรือแผนการเรียนส่วนบุคคลสำหรับนักเรียนพื้นเมือง

22.6 ผ่านกระบวนการเอาใจใส่อย่างจริงจังของโรงเรียน ในการส่งเสริมพฤติกรรม ที่เหมาะสมและผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ผ่านยุทธศาสตร์ต่าง ๆ

22.7 มีความยืดหยุ่นและเหมาะสม สามารถปรับใช้ได้กับยุทธศาสตร์ที่หลากหลาย โดยคำนึงถึง ความต้องการของนักเรียนแต่ละคนด้วย

หน้าที่ของผู้อำนวยการโรงเรียน

1. พัฒนา นำแผนไปปฏิบัติ และประเมินระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งต้องสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานระดับนโยบาย ควรผ่านการหารือกับสมาชิกของโรงเรียนและกรรมการบริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
2. กำกับดูแลระเบียบ กติกา ข้อบังคับ ด้านวินัยสำหรับนักเรียน ซึ่งถูกยกเว้นบนพื้นฐานของความเข้าใจ ในหลักการที่จะทำให้นักเรียนได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมที่สุด
3. กำกับดูแลให้บุคลากร นักเรียน และครอบครัว ที่เข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในโรงเรียน ให้เข้าใจถึงระเบียบวินัยของโรงเรียน และแจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการมีบทบาทต่อการดำเนินงานตามนโยบายด้านระเบียบวินัยของโรงเรียน
4. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลสามารถเข้าถึงข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับนโยบายระเบียบ กติกา และข้อบังคับของโรงเรียน
5. ตระหนักถึงสิทธิที่สามารถมีส่วนร่วมในการสนับสนุน หรือแสดงความเห็นในเวทีที่เปิดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในเรื่องที่เกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน
6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในระดับห้องเรียนและโรงเรียน
7. ให้โอกาสนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการพฤติกรรมของตนเอง
8. ส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและคณาจารย์ เพื่อให้การดูแลระเบียบวินัยในนักเรียน ดำเนินไปในทางบวก
9. กำกับดูแลว่ามาตรการต่าง ๆ ของโรงเรียนจะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านเพศ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม สถานะทางครอบครัว และมาตรการนั้น ๆ จะต้องไม่จำกัดความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน
10. ขยายโอกาสของนักเรียนที่จะประสบความสำเร็จทั้งด้านวิชาการและสังคม
11. สอนและผลักดันให้มีการตัดสินใจร่วม รวมทั้งให้การสนับสนุนความคิดเห็นของนักเรียน
12. ส่งเสริมโครงการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพคณาจารย์และเจ้าหน้าที่

หน้าที่ของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน

1. สานสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและครอบครัว
2. สื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ชุมชนของโรงเรียนกำลังประสบ
3. มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการบริหารจัดการและประเมินระเบียบวินัยของนักเรียน
4. เรียนรู้วิธีการและหมั่นเพิ่มพูนความรู้ในการจัดการพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และเพื่อช่วยส่งเสริม การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน
5. ทำความเข้าใจในความคาดหวังของโรงเรียน เกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
6. ให้การชื่นชมนักเรียนที่ปฏิบัติตามระเบียบวินัย และพิจารณาถึงผลของการกระทำที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่มีผลกระทบต่อ การเรียน และความปลอดภัยภายในโรงเรียน

หน้าที่ของครู

1. บริหารจัดการแผนการสอน ที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนของนักเรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายของตนเองให้ได้ดีที่สุด
2. ตอบสนองต่อความต้องการในการพัฒนาของนักเรียนแต่ละคน ทั้งการพัฒนาทางอารมณ์และทักษะทางสังคม และพยายามใช้วิธีการและสื่อการสอนที่หลากหลาย
3. ให้ผลการวิเคราะห์และผลประเมินเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน แก่นักเรียนและผู้ปกครองหรือผู้ดูแลรวมทั้งพยายามพัฒนารูปแบบการสอนบนพื้นฐานของผลการเรียนของนักเรียน
4. วางแผนและจัดตั้งยุทธศาสตร์ในการจัดการห้องเรียน ที่มีคุณลักษณะ ดังนี้
 - 4.1 เปิดโอกาสการหารือระหว่างสมาชิกในห้องเรียน
 - 4.2 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของนักเรียนทุกคน
 - 4.3 ให้เกียรติความแตกต่างของนักเรียน ทั้งด้านเพศ วัฒนธรรม และภาษา
 - 4.4 รับรู้และให้การยกย่องพฤติกรรมที่ดีและการกระทำที่เคารพระเบียบวินัยของนักเรียน
 - 4.5 สามารถรับมือได้กับปัญหาในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการละเมิดทางเพศ การเหยียดผิว และชนชาติ และการรังแกกัน

4.6 คำนึงถึงข้อจำกัดของความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้รับผลกระทบจากความบ่งบอกทางกาย ทางการเรียนรู้ และ/หรือข้อจำกัดอื่น ๆ

4.7 สร้างและกำกับดูแลให้บรรยากาศในชั้นเรียนปลอดภัย และมีความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

หน้าที่ของผู้ปกครองและผู้ดูแลนักเรียน

เมื่อผู้ปกครองตัดสินใจให้นักเรียนเข้ารับการศึกษานในโรงเรียนแล้ว ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลจะต้องยอมรับในหน้าที่ ดังนี้

1. กำกับดูแลว่านักเรียนเข้าเรียนและคุณจารย์รับทราบ หากนักเรียนจะขาดเรียน
2. แจ้งให้โรงเรียนทราบถึงปัญหาทางด้านสุขภาพของนักเรียน หรือประเด็นอื่น ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน
3. ยอมรับนโยบายของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวินัยของนักเรียน

คณะผู้จัดทำรายงานการวิจัย

ข้อเสนอเชิงนโยบายการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

ที่ปรึกษา

ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

นางเกื้อกุล ชั่งใจ

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษา
และพัฒนาการเรียนรู้

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์งานวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สະเพียรชัย

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์

คณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

นายวรัท พุกษากุลนันท์

ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด

และกิจการนักเรียน

ดร.บุญลือ ทองอยู่

ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ดร. ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร

อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

นายสมควร วรสันต์

ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

นายทองสุข รวยสูงเนิน

ข้าราชการบำนาญ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

นายจิรัฏฐ์ แจ่มสว่าง

ข้าราชการบำนาญ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี

ดร.ศิริลักษณ์ เส็งมี

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบุญญราศรี

นางพยุศรี วังโส

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาชีจรรย์

นายวันชัย ทองเกิด

ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม

นายนพดล เต๋นดวง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม)
นายวิทยา อรุณแสงฉาน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย ชลบุรี
นางชไมพร งามยิ่งยวด	ครูประจำการโรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม
นางสาวเกศินี หล้าปิ่นตา	ครูประจำการโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

รายชื่อนักวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร อติตรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม

บรรณาธิการเอกสาร

นายสำเนา เนื้อทอง ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้

ประสานการจัดพิมพ์

นายสุภสิทธิ์ ภูภักดี นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นายสำเนา เนื้อทอง	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้
นางสาวจักษณา อธิรัตน์ปัญญา	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวจันทิมา ศุภรพงศ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นางสาวสมพร พรมดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นางสาวณัฐตรา แทนขำ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นายสมชาย นัยเนตร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นายสุภสิทธิ์ ภูภักดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
โทร. 02 668 7123 ต่อ 2516 และ 2560 โทรสาร 02 243 1129

